

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของ สอ.พช.

โดย นายพิสันต์ ประทานชวโน
รองประธานกรรมการ สอ.พช.

01 พรบ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542
(รวมฉบับแก้ไข)

02 กฎหมายแพ่ง

03 กฎหมายอาญา

04 กฎหมายแรงงาน

05 กฎหมายภาษี

06 กฎหมายปกครอง

07 กฎกระทรวงที่ออกตามมา
พรบ. สหกรณ์

08 ระเบียบนายทะเบียน
(กรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ กรมตรวจบัญชีฯ)

09 คำสั่งนายทะเบียน
(กรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ กรมตรวจบัญชีฯ)

10 ข้อบังคับสหกรณ์ฯ

11 ระเบียบสหกรณ์ฯ

พรบ.สหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

เหตุผลการแก้ไข

**พรบ. ปี 42 ใช้มานาน
ไม่เอื้อต่อการพัฒนา
และคุ้มครองระบบ
สหกรณ์**

สาระสำคัญของการแก้ไข

1. กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์เพิ่มเติม (สัญชาติไทย)
2. กำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฯ ในคณะ คพช.
(คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ) 6 ด้าน
3. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน
4. กำหนด ประเภท 8 ประเภท ประกอบด้วย
 - (1) ลักษณะของสหกรณ์ออมทรัพย์
 - (2) วัตถุประสงค์ของสหกรณ์
 - (3) ขอบเขตการดำเนินงาน

สาระสำคัญของการแก้ไข (ต่อ)

5. ปรับปรุงคุณสมบัติสมาชิกสมทบ (ไม่บรรลุนิติภาวะในสถานศึกษา)
6. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์
7. แก้ไขเรื่องผู้ตรวจสอบกิจการ โดยให้นายทะเบียนกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทสหกรณ์
ออมทรัพย์
8. แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับ
 - งบการเงิน (เดิมใช้งบดุล)
 - การสอบบัญชี (กรมตรวจสหกรณ์)
9. เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานกับการกำกับดูแลในทำนองเดียวกันกับ “สถาบันการเงิน”
10. กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แยกจากคณะ คพช. เพื่อสะดวกรวดเร็ว
11. กำหนดให้สหกรณ์ จว. เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน
12. ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (มีโทษจำ/โทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ)

การกำกับดูแลสหกรณ์ ตาม พรบ. ที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับใหม่

การกำกับดูแลสหกรณ์

ตาม พรบ. ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับใหม่ (ม.89/2)

มี 13 เรื่อง (ออกเป็นกฎกระทรวง)

1. การกำหนดขนาดสหกรณ์ฯ (ใหญ่ $\geq 5,000$ ล้านบาท/ เล็ก $< 5,000$ ล้านบาท)
2. การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ และผู้จัดการ
3. การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสหกรณ์
4. การให้กู้และการให้สินเชื่อ
5. การรับฝากเงิน การก่อหนี้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงิน หรือการค้ำประกัน
6. การดำรงเงินกองทุน

7. การบริหารสินทรัพย์ และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

8. การฝากเงินหรือการลงทุน

9. การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล

10. การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง

11. การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

12. การจัดเก็บและรายงานข้อมูล

13. การจ่ายเงินปันผล

“ กฎกระทรวงในการกำกับสหกรณ์
13 ฉบับ โดยย่อ ”

1. การกำหนดขนาดของสหกรณ์ มี 2 ขนาด

(1) ขนาดใหญ่ มีสินทรัพย์ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไป

(2) ขนาดเล็ก มีสินทรัพย์น้อยกว่า 5,000 ล้านบาท

2. การกำหนดคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของกรรมการและผู้จัดการ

- (1) สหกรณ์ขนาดเล็กต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน การบริหารจัดการ หรือการบัญชี
 - (2) สหกรณ์ขนาดใหญ่ต้องมีกรรมการอย่างน้อย 3 คน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านการเงิน การบริหารจัดการ หรือการบัญชี
- (1) + (2) เลือกจากผู้มีวุฒิการศึกษา หรือผ่านการอบรมหลักสูตรที่ คพช. รับรองแล้ว
- (3) ไม่เคยถูกหน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงินสั่งถอดถอน หรือร้องทุกข์กล่าวโทษ หรือดำเนินคดีฐานความผิดยก น้อโกง หรือทุจริต

- (4) มีหรือเคยมีส่วนร่วมในการประกอบธุรกิจ หรือดำเนินการใด ๆ ที่ผิดกฎหมายลักษณะหลอกลวงหรือนอโกงประชาชน
- (5) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) มีปัญหาในการชำระเงินกู้ หรือดอกเบี้ยกับสหกรณ์ หรือผู้ให้บริการทางการเงิน หรือถูกจัดชั้นลูกหนี้ ต่ำกว่ามาตรฐานชั้นสงสัย ชั้นสงสัย จะสูญ หรือชั้นสูญ 2 ปี ย้อนหลัง

3.อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และอนุกรรมการ สหกรณ์ขนาดใหญ่ ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดทิศทางและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในภาพรวม พิจารณานโยบาย และทิศทางการดำเนินงาน เสนออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่
- (2) จัดให้มีบทบัญญัติ เกี่ยวกับจริยธรรมของกรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่
- (3) ควบคุมบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อ สภาพคล่อง และการปฏิบัติการ
- (4) ติดตามการดำเนินงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบาย
- (5) กำกับดูแลฝ่ายจัดการในการจัดการงานของสหกรณ์
- (6) กำกับดูแลให้สหกรณ์มีระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบ

(ต่อ)

- (7) กำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการ จัดส่งข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบ
- (8) กำหนดนโยบายการให้สินเชื่อ ประเภทต่าง ๆ และการลงทุน
- (9) จัดทำนโยบายและแผนการลงทุนเสนอที่ประชุมใหญ่อนุมัติ
- (10) พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามความจำเป็น
- (11) กำกับดูแลการจัดส่งรายงานต่าง ๆ ตามกฎหมาย และคำสั่งนายทะเบียน
- (12) กำกับดูแลการจัดส่งรายงานผู้สอบบัญชี ให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือนหลังปิดงวดปีบัญชี (31 ธ.ค.)

* สหกรณ์ขนาดใหญ่ ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านอย่างน้อย อนุกรรมการบริหารความเสี่ยง อนุกรรมการตรวจสอบ ตามระเบียบหรือข้อบังคับ

4. การให้กู้ และการให้สินเชื่อของสหกรณ์

การให้กู้ต้องค้ำประกันสัดส่วนหนี้สินรายเดือนต่อรายได้รายเดือน ไม่เกิน 70%

4.1 สหกรณ์ให้กู้ แก่สมาชิก 3 ประเภท คือ

- (1) กู้ฉุกเฉิน ไม่เกิน 12 งวด
- (2) กู้สามัญ ไม่เกิน 150 งวด
- (3) กู้พิเศษ ไม่เกิน 360 งวด

4.2 ห้ามกำหนดงวดชำระหนี้ เกินกว่าอายุ 75 ปี ยกเว้นวงเงินกู้ที่ไม่เกินค่าหุ้นและเงินฝาก

4.3 การกู้ใหม่ประเภทเดียวกัน ต้องชำระหนี้เก่าไม่น้อยกว่า 6 งวด

4.4 หลักประกันเงินกู้ ถือปฏิบัติ ดังนี้

- (1) กู้สามัญ ใช้บุคคลหรือหลักทรัพย์หรือบุคคลร่วมกับหลักทรัพย์
- (2) กู้พิเศษ ให้หลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์

4.5 การให้เงินกู้แก่สมาชิกให้พิจารณาจาก

(1) ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

(2) พฤติกรรมของผู้กู้

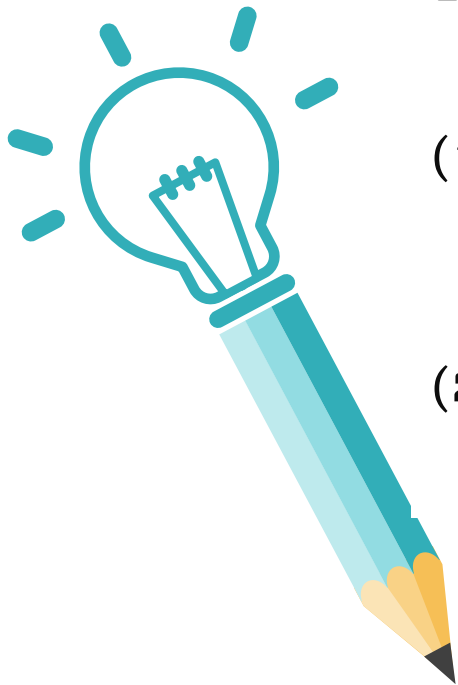
(3) ความสามารถในการชำระหนี้

(4) หลักประกัน

(5) เงื่อนไขอื่นๆ ที่เห็นสมควร

- กรณีกู้ตั้งแต่ 1 ล้านบาท ให้สมาชิกส่งข้อมูลเครดิตบูโร
- กรณีกู้ไม่ถึง 1 ล้านบาท อาจให้ส่งข้อมูลเครดิตบูโรก็ได้

5. การรับฝากเงิน การก่อกำหนด การสร้างภาระผูกพัน การกู้ยืมเงิน หรือการค้าประกันของสหกรณ์

- (1) สหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยรับฝากทุกประเภทได้ไม่เกินอัตราเฉลี่ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 ธนาคาร บวกร้อยละ 3
- (2) สหกรณ์จะก่อภาระผู้พันได้ไม่เกิน 1.5 เท่าของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรอง

6. การดำรงเงินกองทุน (ใช้บังคับเฉพาะชุมนุมสหกรณ์+เครดิตยูเนียน)

7. การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างน้อย 3% ของยอดเงินรับฝาก
(เฉลี่ยรายเดือน)

8. การฝากเงินและการลงทุน

สหกรณ์อาจฝาก หรือลงทุนได้ ไม่เกิน 80% ของทุนเรือนหุ้น และทุนสำรอง

9. ธรรมเนียมปฏิบัติของสหกรณ์

9.1 ในการประชุมใหญ่ให้สหกรณ์แจ้งที่ประชุมใหญ่ เรื่องต่อไปนี้

- (1) ผลประโยชน์ค่าตอบแทน สวัสดิการ และผลตอบแทนอื่นของกรรมการรายบุคคล
- (2) ผลประโยชน์ค่าตอบแทน สวัสดิการและผลตอบแทนอื่นของผู้จัดการ รองผู้จัดการ ที่ปรึกษา
- (3) ข้อมูลการถูกดำเนินคดี ร้องเรียน ถูกปรับ พร้อมแผนป้องกัน
- (4) ข้อมูลการจัดสวัสดิการสมาชิก
- (5) รายการอื่นที่ที่ประชุมใหญ่มีมติให้เปิดเผย
- (6) รายการอื่นที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

9.2 ให้ทำรายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สินเป็นประจำทุกเดือน

9.3 จัดให้มีช่องทางร้องเรียนปัญหา และกำหนดมาตรการแก้ปัญหาเยียวยา

10. การจัดชั้นสินทรัพย์ และการกันเงินสำรอง

10.1 ให้สหกรณ์จัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ ดังนี้

ค่าเผื่อ 0% (1) ลูกหนี้ชั้นปกติ (ไม่ผิดนัด)

ค่าเผื่อ 10% (2) ลูกหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างไม่เกิน 3 เดือน)

ค่าเผื่อ 20% (3) ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ค้างเกิน 3 เดือน ไม่เกิน 6 เดือน)

ค่าเผื่อ 50% (4) ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย (ค้างเกิน 6 เดือน ไม่เกิน 12 เดือน รวมทั้ง
สอ.พช. ฟ้องคดี)

ค่าเผื่อ 100% (5) ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ (ค้างเกิน 12 เดือน เจ้าหนี้อื่นฟ้อง
ถูกฟ้องล้มละลาย)

ค่าเผื่อ 100% (6) ลูกหนี้จัดชั้นสูญ (ตาย, ไม่มีทรัพย์สินชำระ)

11. การจัดทำบัญชี การจัดทำและเปิดเผยมงการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้ง ผู้สอบบัญชี

- ให้คณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียน

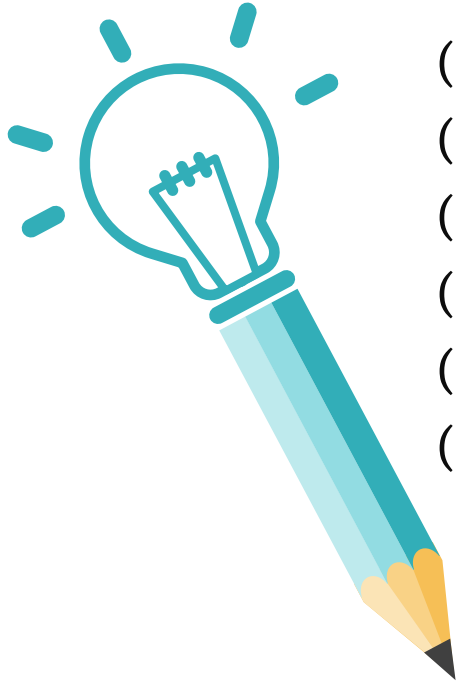

12. การจัดเก็บและรายงานข้อมูลของสหกรณ์

ให้สหกรณ์จัดเก็บและรายงานข้อมูลทางการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

- (1) งบแสดงฐานะทางการเงิน
- (2) งบกำไรขาดทุน
- (3) งบทดลอง
- (4) รายละเอียดการลงทุนในหลักทรัพย์
- (5) ลูกหนี้เงินให้กู้ยืม
- (6) เจ้าหนี้เงินกู้และผู้ฝากเงิน
- (7) การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
- (8) รายงานการก่อหนี้
- (9) สถานะสภาพคล่องสุทธิ
- (10) การจัดชั้นและการกันสำรอง
- (11) รายงานการสอบทานหนี้
- (12) รายงานอื่นๆ ตามที่นายทะเบียนกำหนด

13. การกำหนดอัตราเงินปันผลของสหกรณ์ การจ่ายเงินปันผลให้จ่ายได้ไม่เกิน 8% ต่อปี

ผู้แทนสมาชิกมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญหรือวิสามัญของสหกรณ์
- (2) รับเรื่องจากสมาชิกเพื่อเสนอญัตติต่อที่ประชุมใหญ่
- (3) นำเรื่องที่ได้พิจารณาหรือรับทราบจากการประชุมใหญ่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้สมาชิกในพื้นที่ที่เป็นผู้แทนได้รับทราบ
- (4) รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่
- (5) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมใหญ่

อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่

ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องทั้งปวงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) รับทราบเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่ สมาชิกออกจากสหกรณ์ การเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก และวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของผู้สมัครซึ่งมิได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิก และสมาชิกที่ถูกให้ออกจากสหกรณ์
- (2) พิจารณาเลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการและพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีของสหกรณ์
- (3) พิจารณาอนุมัติงบดุล และจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์
- (4) รับทราบรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์จากคณะกรรมการดำเนินการและผลการตรวจสอบประจำปีจากผู้ตรวจสอบกิจการ
- (5) พิจารณากำหนดบำเหน็จค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการ
- (6) พิจารณากำหนดวงเงินซึ่งสหกรณ์อาจกู้ยืมหรือค้ำประกัน

อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ (ต่อ)

- (7) อนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ เมื่อยังไม่มีการประชุมใหญ่ให้ใช้จ่ายเงินตามกรอบของงบประมาณเดิมไปก่อน
- (8) พิจารณาการแยกสหกรณ์ การควบสหกรณ์
- (9) กำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าเบี้ยประชุมของกรรมการดำเนินการ กรรมการอื่น ๆ ที่ปรึกษาและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
- (10) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ และเห็นชอบระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการสรรหาคณะกรรมการดำเนินการ
- (11) รับทราบเรื่องการดำเนินงานของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และชุมนุมสหกรณ์ที่สหกรณ์นี้เป็นสมาชิกอยู่
- (12) พิจารณาและปฏิบัติตามบันทึกหรือหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียน สหกรณ์ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
- (13) กำหนดรูปการซึ่งสหกรณ์คิดจะทำเป็นเครื่องเกื้อหนุนบรรดาสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

จบการบรรยาย

ขอบคุณครับ